

Rønnebæksholm almanak

Rønnebæksholm omtales for første gang i skriftlige kilder i 1321. Derfor ved vi, at gården på dette tidspunkt og frem til 1399 er ejet af slægten Moltke, hvorefter ejerskabet overgår til Kronen i de følgende to århundreder. Oprindeligt var Rønnebæksholm placeret på Dyrehaveholmen ca. 300 meter øst for den nuværende placering. Topografien er ændret meget, der har tidligere været flere åer, dæmninger og holme.

På Rønnebæksholm står 2021 i tidens tegn, hvor vi fejrer dette 700-års jubilæum. Året bærer præg af, at vi forholder os til stedets plads i tiden, både bagud og fremadrettet. Rønnebæksholm er en lille kulturel biotop, hvor tider mødes, midt i omgivelser i bevægelse.

Klara Zetkin & Fosa Luxemburg, 1910

1900

Vi er nu i oktober og det betyder, at almanakkens fortælling om verdens gang på og udenfor Rønnebæksholm siden stedet nævntes for første gang i år 1321, er nået frem til det 20. århundredes første halvdel. At italesætte historien er altid en ufuldstændig øvelse, der alene taler ud fra og ind i samtiden. Men det er også en måde at relatere det nære til de store strøg, både i tid og sted.

1900-tallet er i høj grad det århundrede, vi og vores samtid er gjort af. På godt og ondt. Det er det århundrede, hvor menneskeheden i grove træk kan siges primært at have været udfordret af sig selv! Der er blevet ført store slag på ideologiernes kampplads. Hvor det tidligere i høj grad handlede om tro, om forholdet til større magter, havde det 20. århundredes kampe betegnelser som kønskamp og klassekamp, uforlignelige modsætninger vedrørte – og vedrører til stadighed – racisme, folkedrab og andre former for forskelsbehandling; der blev ført revolution og verdenskrige og vi var igennem den første finanskrise. Samtidig med disse idé- og identitetsmæssige kampe er der i det 20. århundrede pågået en industrialisering og teknologisk udvikling, som har ændret grundlæggende på vores bevægelsesmønstre, vores kommunikation, vores arbejde og vores hverdag.

De store kampe om forskellige overbevisninger har 1900-tallet til fælles med Senmiddelalderen i 1300-tallet. Også de store pandemier – Den sorte død og Den spanske syge – er et fællestræk ved de to århundreder. Hvad der i 1918 først syntes at være en almindelig influenza, viste sig at være en pandemi, som spredte sig over store dele af verden og tog livet af 50 millioner mennesker, herunder mellem 15-18.000 danskere. Sygdommen tog fat blot måneder før 1. verdenskrigs afslutning, som kostede mere end 9 millioner mennesker livet.

I forhold til Rønnebæksholms historie og værdigrundlag er tanken om Kvindernes Internationale Kampdag en begivenhed fra 1900-tallet, som skal fremhæves her i almanakken. Ideen om Kvindernes Internationale Kampdag blev fremsat af Clara Zetkin på et stort kvindemøde i København, der fandt sted den 26.-27. august 1910.

Kongressen blev afholdt i det hedengangne Folkets Hus – siden Ungdomshuset – på Jagtvej 69. Der blev udarbejdet en resolution, hvor der bl.a. stod:

“I forståelse med proletariatets klassebevidste politiske og faglige organisationer i hvert land, arrangerer de socialistiske kvinder i alle lande hvert år en kvindedag, som i første række skal bruges som agitation for kvindevalgretten. Kravet må belyses i sin sammenhæng med den socialistiske opfattelse af hele kvindespørgsmålet. Kvindedagen skal have international karakter og må forberedes omhyggeligt.”

Følgende fire punkter var det primære fokus ved indførelsen af kampdagen: kampen for kvindevalgretten, kampen mod krigsfaren, kampen for omsorg af mødre og børn, kampen mod prisstigninger.

Datoen, den 8. marts, blev fastsat i 1921 ved det kommunistiske 3. internationale møde. En del år senere – i 1977 – vedtog FN en resolution, der anbefaler fejring af en international Kvindedag den 8. marts. Også i kongehuset mærkedes forandringerne. I år 1900 blev arveprins Knud født (hvilket faldt sammen med udgivelsen af værket “Kongens Fald” af Johannes V. Jensen). Med tronfølgeordenen fra 1953, som gjorde det muligt for døtre at arve tronen, røg Knud bagest i køen som arving til tronen efter Frederik den 9.’s tre døtre Magrethe, Benedikte og Anne-Marie.

Med oktober er efteråret for alvor sat ind. Oktober er som stjernetegnet skorpionen – den veksler mellem sin lyse og mørke side – mellem smukke gyldne dage, der får det bedste frem i de fleste, og rå og stormfulde dage, hvor alle går i ly og søger varme indenfor. Som der står i Grundloven skal Folketinget åbne den første tirsdag i oktober. Det sker sjældent uden at Grundtvig nævnes, således også i år. Og endelig slutter oktober med Allehelgensaften. En helligdag, der oprindeligt blev indført af den katolske kirke i år 610 for at mindes alle, som var udnævnt til martyrer. Omkring 400 år senere blev Alle sjæles dag indført, til minde om alle døde, med håbet om, at tiden i skærsilden ikke ville blive lang. Vi afslutter altså oktober med at lukkes mørket ind og mindes dem, der ikke længere er iblandt os. I følge folketro viser også hekse, genfærd og mørkets kræfter sig på denne dag, for at håne de hellige...

Hvad er en almanak?

Kort fortalt – ordet stammer fra middelalderlatin *almanachus*, måske via græsk fra koptisk *almenichiaka*, muligvis fra arabisk *al-manakh*, og betyder ‘tavle som angiver Solens og Månens daglige positioner’. En

almanak er normalvis en bog med kalender og forskellige astronomiske oplysninger, ofte indeholder den også enkle fortællinger eller andre kulturelle, religiøse eller meteorologiske oplysninger knyttet til de enkelte dage, måneder eller årstider.